

Parlamentul
Republicii Moldova

CPS-06 nr. 245

20 decembrie 2023

Comisia protecție socială, sănătate și familie

RAPORT

asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea mecanismului de acordare a unor prestații sociale adresate copiilor cu dizabilități și familiilor cu copii)

(nr. 454 din 06.12.2023)

Lectura II

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat pentru lectura a doua proiectul de lege nr. 454 din 06.12.2023 pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea mecanismului de acordare a unor prestații sociale adresate copiilor cu dizabilități și familiilor cu copii), prezentat de către Guvernul Republicii Moldova.

Pe marginea proiectului au parvenit propuneri din partea deputaților și Direcției Generale Juridice a Secretariatului Parlamentului, care au fost reflectate în tabelul de sinteză. Sinteza și proiectul redactat la această inițiativă legislativă sunt părți componente ale prezentului raport.

În urma dezbaterilor, Comisia cu votul unanim a membrilor prezenți, (8 – „pentru”) propun proiectul de lege sus-menționat spre examinare și adoptare în ședința plenară a Parlamentului în lectura a II-a, luând în considerare propunerile acceptate de către Comisie.

Adrian BELÎ

Vicepreședintele Comisiei

Ex. Olga Ojog
Tel. 820 541
E-mail: olga.ojog@parlament.md

LEGE

pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea mecanismului de acordare a unor prestații sociale copiilor cu dizabilități și familiilor cu copii)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 87–91, art. 214), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Articolul 4. Organele care stabilesc alocațiile

Alocațiile se stabilesc de către casele teritoriale de asigurări sociale.”

2. Articolul 6:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cererea pentru acordarea alocației se depune, personal sau prin intermediul reprezentantului desemnat prin procură sau împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice, consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, la casa teritorială de asigurări sociale de la locul de trai.

În cazul copiilor cu dizabilități severe, accentuate sau medii cu vârsta de până la 18 ani, alocația se stabilește de casa teritorială de asigurări sociale mamei, iar în cazul decesului mamei – tatălui copilului, din oficiu, în baza datelor disponibile în resursele informaționale de stat, consumate prin intermediul platformei de interoperabilitate.

În cazul în care reprezentantul legal al copilului este tatăl, în alte situații decât cea specificată în enunțul al doilea, sau tutorele (curatorul), alocația se stabilește la cererea depusă personal de către acesta sau prin intermediul reprezentantului desemnat prin procură sau împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice, consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza

semnăturii electronice, la casa teritorială de asigurări sociale de la locul de trai din data obținerii dreptului.

Casa Națională de Asigurări Sociale notifică beneficiarii respectivi cu privire la stabilirea alocației în conformitate cu legislația.”

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Alocațiile se stabilesc și se plătesc în următoarele termene:

a) alocația pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii și pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii din copilărie – de la data stabilirii gradului de dizabilitate de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, dacă cererea și actele necesare au fost depuse în termen de 90 de zile de la data emiterii deciziei de încadrare în grad de dizabilitate;

b) alocația pentru copii în cazul pierderii întreținătorului – din ziua decesului întreținătorului, dacă cererea și actele necesare au fost depuse în termen de 90 de zile din ziua decesului;

c) alocația pentru persoane vârstnice – de la data împlinirii vârstei de pensionare, dacă cererea și actele necesare au fost depuse în termen de 90 de zile de la această dată;

d) alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere:

– persoanelor specificate la art. 14 alin. (1) lit. a) – de la data stabilirii alocației pentru persoana cu dizabilități;

– persoanelor specificate la art. 14 alin. (1) lit. b) și c) – de la data stabilirii alocației pentru persoana cu dizabilități sau a pensiei de dizabilitate;

e) ajutorul de deces – în termen de 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii și a actelor necesare.”

la alineatele (2) și (5¹), textul „alin. (1)” se substituie cu textul „alin. (1¹)”.

Art. II. – Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 168–170, art. 773), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Casa Națională de Asigurări Sociale notifică beneficiarii prestațiilor menționate în prezentul articol cu privire la stabilirea indemnizației/prestației conform legislației. Prestațiile menționate în prezentul articol, cu excepția cazului prevăzut la art. 4 alin. (2¹) lit. a), se achită de către prestatorul serviciilor de plată desemnat de beneficiar. Modul de organizare a activităților privind plata prestațiilor se stabilește de Guvern.”

2. La articolul 7, alineatele (6) și (6¹) vor avea următorul cuprins:

„(6) În cazul în care persoana asigurată, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau de concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, și/sau de concedii prevăzute la art. 127 din Codul muncii nr. 154/2003, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d), d¹), d²), f) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent sau din baza de calcul al celuilalt soț. În cazul în care persoana asigurată, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, a realizat venit asigurat, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d), d¹), d²), f) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent sau din baza de calcul în temeiul prevederilor art. 7, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației.

(6¹) În cazul în care liber-profesionistul ce practică o activitate în sectorul justiției, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a achitat taxa fixă a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii din motivul că a beneficiat de indemnizație de maternitate și/sau de indemnizație lunară pentru creșterea copilului, și/sau de indemnizațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d¹), d²) și f¹), cuantumul indemnizațiilor se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent sau din baza de calcul al celuilalt soț. În cazul în care liber-profesionistul ce practică o activitate în sectorul justiției, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, a achitat taxa fixă a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d), d¹), d²), f) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent sau din baza de calcul în temeiul prevederilor art. 7, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației.”

3. La articolul 18:

alineatele (1¹) și (1²) vor avea următorul cuprins:

„(1¹) Persoana asigurată (bunicul, bunica sau o altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului) care îndeplinește condițiile de realizare a stagiului de cotizare prevăzute la art. 6 alin. (1) sau (2) și se află în concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, la toate unitățile în care desfășoară activități, are dreptul, la cerere, la o indemnizație lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani conform următoarelor opțiuni:

a) de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului și până la data la care copilul împlinește vârsta de 3 ani;

b) de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului pentru o perioadă de 24 de luni. Pe perioada concediului pentru îngrijirea copilului, după expirarea celor 24 de luni de concediu și până la data la care copilul împlinește vârsta de 3 ani, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă;

c) de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului pentru o perioadă de 12 luni. Pe perioada concediului pentru îngrijirea copilului, după expirarea celor 12 luni de concediu și până la data la care copilul împlinește vârsta de 3 ani, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă.

În cazul în care data acordării concediului pentru îngrijirea copilului diferă de la o unitate la alta, indemnizația se stabilește din data la care acest concediu a fost acordat ultima oară.

Opțiunea solicitată inițial prin cererea de stabilire a indemnizației lunare pentru creșterea copilului, depusă la organul de asigurări sociale, nu poate fi modificată ulterior.

(1²) Liber-profesioniștii ce practică o activitate în sectorul justiției au dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului, conform opțiunilor prevăzute la alin. (1), din ziua următoare datei de expirare a concediului de maternitate. În cazul în care femeia liber-profesionistă nu beneficiază de indemnizație de maternitate, indemnizația lunară pentru creșterea copilului se stabilește de la data nașterii copilului, cu excepția cazurilor de adopție sau de plasament al copilului în serviciul de tutelă/curatelă, când indemnizația lunară pentru creșterea copilului se stabilește de la data emiterii deciziei de adopție sau de plasament al copilului în serviciul de tutelă/curatelă.”

articolul se completează cu alineatul (1³) cu următorul cuprins:

„(1³) Persoana asigurată care a adoptat un copil sau l-a luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă până la împlinirea vârstei de 3 ani și care îndeplinește condițiile de realizare a stagiului de cotizare prevăzute la art. 6 alin. (1) sau (2) are dreptul, la cerere, la o indemnizație lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani conform următoarelor opțiuni:

a) din ziua încuviințării adopției sau a emiterii dispoziției de plasament al copilului în serviciul de tutelă/curatelă și până la data la care copilul împlinește vârsta de 3 ani, dar nu mai puțin de 6 luni calendaristice;

b) din ziua încuviințării adopției sau a emiterii dispoziției de plasament al copilului în serviciul de tutelă/curatelă, pentru o perioadă de 24 de luni. Pe perioada de după expirarea celor 24 de luni și până la data la care copilul împlinește vârsta de 3 ani, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă;

c) din ziua încuviințării adopției sau a emiterii dispoziției de plasament al copilului în serviciul de tutelă/curatelă, pentru o perioadă de 12 luni. Pe perioada de după expirarea celor 12 luni și până la data la care copilul împlinește vârsta de 3 ani, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă.

În cazul în care persoana asigurată care a adoptat un copil sau l-a luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă a beneficiat de concediu plătit pe o perioadă de până la 90 de zile calendaristice, indemnizația lunară pentru creșterea copilului se acordă de la data următoare datei de expirare a acestui concediu.

Opțiunea solicitată inițial prin cererea de stabilire a indemnizației lunare pentru creșterea copilului, depusă la organul de asigurări sociale, nu poate fi modificată ulterior.”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului una dintre următoarele persoane asigurate: unul dintre părinți, bunicul, bunica sau o altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului, sau tutorele, dacă aceștia îndeplinesc condițiile de realizare a stagiului de cotizare prevăzute la art. 6 alin. (1) sau (2).”

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Indemnizația lunară pentru creșterea copilului se acordă de Casa Națională de Asigurări Sociale, conform opțiunii prevăzute la alin. (1) lit. a), mamei asigurate, iar în cazul în care mama nu întrunește condițiile de acordare a indemnizației menționate – tatălui asigurat, din oficiu, în baza datelor disponibile în resursele informaționale de stat, consumate prin intermediul platformei de interoperabilitate.

Opțiunea stabilită din oficiu poate fi modificată o singură dată, la cererea beneficiarului, depusă până la data la care copilul împlinește vârsta de un an.

În cazul în care indemnizația lunară pentru creșterea copilului stabilită pentru un beneficiar a fost suspendată și, ulterior, acordată unei alte persoane asigurate menționate la alin. (2), opțiunea stabilită din oficiu nu se modifică.”

articolul se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) În cazul persoanelor asigurate menționate la alin. (1), (1²) și (1³), indemnizația lunară pentru creșterea copilului se calculează din venitul asigurat al unuia dintre soți, care va determina un quantum mai mare al indemnizației lunare pentru creșterea copilului.

În cazul persoanelor asigurate menționate la alin. (1¹), indemnizația lunară pentru creșterea copilului se calculează din venitul asigurat al solicitantului de indemnizație lunară pentru creșterea copilului.”

4. La articolul 23, textul „lit. a), b), d), f) și g)” se substituie cu textul „lit. a), b), d), d¹), d²), f), f¹), g) și i)”.

5. La articolul 28:

alineatul (1) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) a depus o cerere de suspendare a dreptului la indemnizație.”

articolul se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Reluarea dreptului la indemnizația prevăzută la art. 5 alin. (1) lit. f), suspendată potrivit alin. (1) lit. d) din prezentul articol, se face la solicitare, începând cu luna următoare celei în care a fost depusă o cerere în acest sens.”

Art. III. – Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 19–23, art. 56), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (6), cuvintele „statutul de copil rămas fără ocrotire părintească” se substituie cu cuvintele „statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească”.

2. La articolul 5 alineatul (3), textul „la cerere,” se exclude.

Art. IV. – Legea nr. 241/2023 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 318–321, art. 564) se modifică după cum urmează:

1. Articolul III:

la punctul 4, prevederile ce țin de operarea modificărilor la art. 7 alin. (6) și (6¹), se abrogă;

la punctul 5, prevederile ce țin de modificarea art. 18 alin. (1¹), (1²) și (7) și completarea acestuia cu alin. (1³) și (8), se abrogă.

2. Articolul IV se abrogă.

Art. V. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SINTEZA AMENDAMENTELOR

la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea mecanismului de acordare a unor prestații sociale adresate copiilor cu dizabilități și familiilor cu copii)

nr. 454 din 06.12.2023

Lectura a II-a

Nr. crt.	*Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a actului legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note
1	2	3	4	5	6	7
1.	Articolul I. Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni		Adrian Belii Deputat în Parlament	Articolul 4 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 87–91, art. 214), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: „ Articolul 4. Organele care stabilesc alocațiile.	Se acceptă	1 Articolul 4 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 87–91, art. 214), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: „ Articolul 4. Organele care stabilesc alocațiile.

				Alocațiile se stabilesc de către casele teritoriale de asigurări sociale.”		Alocațiile se stabilesc de către casele teritoriale de asigurări sociale.”
2.	Articolul II Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale	alineatul (5) se abrogă;	Direcția Generală Juridică Secretariatul ui Parlamentului i	La Art. II, modificarea Legii nr. 289/2004 la pct. 3 subpct. 4) se propune abrogarea alin.(5) din art. 18 din Lege, care prevede: (5) „În cazul copiilor gemeni, tripleți sau multipleți, de dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului beneficiază, la cerere, opțional: concomitent ambii părinți sau concomitent două persoane asigurate menționate la alin. (2). Fiecare asigurat beneficiază de dreptul la indemnizație/ indemnizații pentru copilul/copiii de care îngrijește nemijlocit. Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație.” DGJ menționează că, în Nota informativă nu este indicată cauza acestei abrogări. Însă atenționează că, prin adoptarea acestei propuneri de abrogare, nu este clar cum se va proceda în cazul când: într-o familie unde s-au născut copii gemeni/tripleți/multipleți, părinții se află în divorț și au decis ca fiecare din ei sa crească și să educe câte un copil, în aceste condiții, DGJ consideră necesar a se reglementa ca de dreptul la indemnizație pentru creșterea	Se acceptă	Articolul 18. Indemnizația pentru creșterea copilului (5) În cazul copiilor gemeni, tripleți sau multipleți, de dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului beneficiază, la cerere, opțional: concomitent ambii părinți sau concomitent două persoane asigurate menționate la alin. (2). Fiecare asigurat beneficiază de dreptul la indemnizație/ indemnizații pentru copilul/copiii de care îngrijește nemijlocit. Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație.

				<p>copilului urmează să beneficieze părintele care îngrijește nemijlocit de copil, mai ales ca indemnizația este stabilită pentru fiecare copil în parte.</p> <p>DGJ Subliniază că, potrivit art. 3 alin.(i) lit. b) din Legea nr. 100/2017, proiectul actului normativ trebuie să respecte principiile drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. În situația de referință, dreptul părinților care admitem se află în divorț și respectiv, decid ca fiecare să crească și să educe câte un copil din gemeni/tripletei/multipleți, este îngrădit. Conform datelor Biroului National de Statistica al Republicii Moldova, în anul 2023 au fost înregistrați 1,3 mii copii gemeni, sau mai mulți născuți dintr-o singura sarcină. Totodată, din totalul numărului de cupluri căsătorite 52,6% divorțează.</p>		
3.	Articolul III	La articolul 5 alineatul (3), textul „la cerere,” se exclude.	Direcția Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>În cazul în care se admite recomandarea menționată supra, dispoziția de la Art. III pct. 2 din proiect, care stabilește excluderea textului ”la cerere” din cuprinsul art. 5 alin.(3) din Legea nr. 315/2016 urmează a fi exclusă. Acest fapt va asigura corelarea prevederilor actelor normative, în condițiile stabilite la art. 3 alin.(4) lit. a) din Legea nr. 100/2017;</p>	Nu se acceptă Legea 315/2016 nu prevede norme ce a reglementa separarea indemnizației lunare de suport pentru creșterea până la 3 ani a copiilor gemeni. Prevederea de la art. 5 alin. (3) este o normă generală, care indică modul de	Articolul III La articolul 5 alineatul (3), textul „la cerere,” se exclude.

					realizare a dreptului. Excluderea cuvântului "la cerere" presupune acordarea indemnizației respective în mod proactiv. Totodată, în cazul aplicării prevederilor alin. (5) din art. 18 al Legii 289/2004 după fiecare beneficiar va fi achitată și indemnizația respectivă conform modului stabilit de Guvern.	
--	--	--	--	--	---	--

Adrian BELÎI
Vicepreședintele Comisiei

Ex. Olga Ojog
Tel. 820 541
E-mail: olga.ojog@parlament.md